

Kabinet Zaštitnika 020/241-642
Savjetnici 020/225-395
Centrala 020/225-395
Fax: 020/241-642
E-mail: ombudsman@t-com.me
www.ombudsman.co.me

Broj: 01- 680/20-4
Podgorica, 26.10.2020. godine
MS/MS

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 stav 1 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br.42/2011 i 32/2014 i 021/17) i člana 40 Pravila o radu Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br.53/14), nakon završenog postupka po pritužbi X.Y, daje sljedeće

MIŠLJENJE

I Uvod

1. Osuđeno lice X.Y, koje se nalazi na izdržavanju kazne zatvora u Kazneno popravnom domu Niš, Republika Srbija, podnio je pritužbu Instituciji Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, na rad Uprave policije - CB Bar.

U pritužbi je, između ostalog, naveo: da se nalazi u Kazneno popravnom domu u Nišu zbog krivičnog djela, silovanje na štetu građanke iz Aleksinca; da su mu policijski službenici (inspektori za krvne i seksualne delikte), prilikom pretresa stana u Baru, oduzeli mobilni telefon, crne boje, marke „Samsung“, patike plave boje „makserice“, imenik sa telefonskim brojevima, 450 eura; da nijesu imali nalog za ove radnje, niti su mu izdali potvrdu o oduzetim stvarima i želi, da mu vrate novac, predmete i stvari, koje su mu tom prilikom oduzeli.

II Postupanje Zaštitnika

2. Zaštitnik je zatražio i dobio izjašnjenje od Centra bezbjednosti (CB) Bar, u kome je između ostalog, navedeno: da se X.Y nalazi u Kazneno popravnom domu u Nišu, zbog krivičnog djela, silovanje na štetu građanke iz Aleksinca (Republika Srbija); da je dana 13.10.2018.g. u Baru u naselju Šušanj bb, X.Y. iz Aleksinca R. Srbija počinio krivično djelo «Silovanje» iz čl. 204 KZCG na štetu Y.Z. iz Bara; da su policijski službenici CB Bar imenovanom, u cilju rješavanja i dokazivanja navedenog KD, po predhodnom dogovoru sa DT u VDT u Podgorici, X.Y. privremeno oduzeli stvari i predmete i to: duksericu sa kapuljačom, kuhinjski nož, mobilni telefon marke samsung crne boje, farmerice, majicu kratkih rukava, patike marke «Nike», donji veš, kao i pasoš, ličnu kartu i vozačku dozvolu sa podacima na X.Y. predao PS CB Bar; da po dogovoru sa DT u VDT u Podgorici, X.Y. nije postojala potreba za pribavljanjem naredbe za pretres stana u kome je X.Y. boravio, obzirom da je isti dobrovoljno predao sve stvari i predmete, koje je koristio u izvršenju navedenog KD; da su privremeno oduzete stvari i predmete (farmerice, majicu kratkih rukava, donji veš, duksericu i kuhinjski nož) po naredbi DT u VDT Podgorica, X.Y., radi utvrđivanja i dokazivanja navedenog KD prosljedili u FC Danilovgrad na odgovarajuća vještačenja; da su pomenute stvari i predmeti, nakon izvršenih potrebnih vještačenja od strane FC u Danilovgradu dostavljene uz izvještaj o vještačenju postupajućem VDT u Podgorici X.Y., što je i navedeno u izvještaju o trasološkom vještačenju FC Danilovgrad broj 4664/18 od dana

05.12.2018.godine; da prilikom preduzimanja mjera i radnji od strane PS CB Bar u cilju dokazivanja navedenog KD prema licu X.Y., od istog PS CB Bar nijesu privremeno oduzimali novac, niti telefonski imenik, odnosno isti PS CB Bar nije predao novac u iznosu od 450 eura, niti telefonski imenik.

3.Uz izjašnjenje dostavljena je sljedeća dokumentacija: Potvrda o privremeno oduzetim predmetima izdata licu X.Y., koja je uredno postpisana od strane podnosioca pritužbe, Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina X.Y., Izvještaj kao dopuna KP podnešene protiv NN lica podnešen protiv X.Y. zbog postojanja osnovane sumnje, da je počinio KD »Silovanje« iz čl. 204 KZCG i izvještaj FC Danilovgrad o trasološkoj analizi broj 4664/18 od dana 05.12.2018. godine. Potvrda o privremeno oduzetim predmetima, kojom se potvrđuje, da je ovlašćeni policijski službenik Uprave policije CB Bar, od lica X.Y, prilikom pretresanja stana, lica bez naredbe suda privremeno oduzeo sledeće predmete: 1. Dukserica sa kapuljačom, teget plave boje, sa etiketom H&M. 2. Kuhinjski nož, sa crnim rukohvatom; 3. Putna isprava pasoš br. 199937177 izdata od strane pp Zagreb, R.Hrvatska na ime XX; 4. Lična karta br. 192714636 izdata od strane pp Zagreb, R. Hrvatska na ime X.X.; 5. Vozačka dozvola br. 43697785 izdata od strane pp Zagreb, R. Hrvatska na ime X.X.; 6. Mobilni telefon marke»Samsung«crne boje, sa IMEI 352804/09/597555/2 u kome se nalazila SIM kartica sa serijskim brojem 89382000110001288649; 7. Farmerice nepoznate marke, plave boje na kojima se uočava trag crvene boje nalik na sasušenu krv u predjelu rajsferšlusa; 8. Majica kratkih rukava, sive boje, marke »Angelo Litrico« na kojoj se u donjem dijelu sa prednje strane, uočavaju dva manja traga crvene boje, nalik na sasušenu krv; 9. Patike marke »Nike« , br. 45, plavo sive boje i donji veš, crne boje.

III Utvrđene činjenice:

4. Cijeneći navode u pritužbi i dostavljeno izjašnjenje utvrđene su sljedeće činjenice:

- da je X.Y., državljanin Republike Srbije i nalazi se na izdržavanje kazne zatvora u KPD-omu Niš, zbog izvršenja k.d. »Silovanje« na štetu građanke iz Aleksinca;
- da je u toku postupak kod VDT-a Crne Gore protiv podnosioca pritužbe zbog osnovane sumnje, da je počinio krivično djelo „Silovanje“ iz člana 204 KZCG, na štetu građanke iz Bara;
- da su imenovanom 13.10 2018. godine, policijski službenici po nalogu dežurnog tužioca u VDT-u, izvršili pretres stana i prostorija bez naredbe suda, u skladu sa članom 83. stav 1 i stav 5 ZKP Crne Gore¹;
- da su policijski službenici, po nalogu DT u VDT u Podgorici, pretresom stana i prostorija podnosiocu pritužbe privremeno oduzeli stvari i predmete, za koje su procijenili, da je koristio u izvršenju navedenog KD;
- da su 13.10.2018.godine, nakon pretresa sačinili potvrdu o privremeno oduzetim predmetima (br.KU-398/18 od 13.10.2018.godine);
- da je svojeručno potpisao potvrdu, koja sadrži spisak taksativno pobrojanih privremeno oduzetih predmeta;
- da na spisku nema telefonskog imenika i novčanih sredstava;
- da su po naredbi DT u VDT Podgorica X.Y., privremeno oduzete stvari i predmete policijski službenici prosljedili u Forenzički centar Danilovgrad na odgovarajuća vještačenja;
- da je 05.12.2018.godine, Forenzički centar Danilovgrad, nakon vještačenja dostavio stvari i izvještaj postupajućem VDT u Podgorici X.Y. i da se iste koriste kao dokazi u krivičnom postupku, koji se vodi protiv podnosioca pritužbe, kao okrivljenog.

---

¹ Zakonik o krivičnom postupku ("Službeni list CG", br. 57/09, 49/10, 47/14, 2/15 35/15, 58/15)

IV a) Domaće pravo

5. Ustav Crne Gore („Službeni list CG”, broj 1/2007 i 38/13)propisuje:

„Jemči se nepovredivost fizičkog i psihičkog integriteta čovjeka, njegove privatnosti i ličnih prava. (član 28 stav 1, 2, i 3).

Svako ima pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života (član 40), Stan je nepovrediv. Niko ne može bez odluke suda ući u stan ili druge prostorije protiv volje njegovog držaoca i u njima vršiti pretres. Pretres se vrši u prisustvu dva svjedoka. Službeno lice može ući u tuđi stan ili druge prostorije i bez odluke suda i vršiti pretres bez prisustva svjedoka ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela, neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi i imovine.“ (član 41)

6. Zakonikom o krivičnom postupku (“Službeni list CG”, br. 57/09, 49/10, 47/14, 2/15 35/15, 58/15)

propisano je:

PRETRESANJE STANA, STVARI I LICA

Razlozi za pretresanje stana, drugih prostorija, pokretnih stvari i lica

(1) Pretresanje stana i drugih prostorija okrivljenog ili drugih lica i njihovih pokretnih stvari izvan stana može se preduzeti ako postoje osnovi sumnje da će se pretresanjem okrivljeni uhvatiti ili da će se pronaći tragovi krivičnog djela ili predmeti važni za krivični postupak.

(3) Pretresanje lica može se preduzeti kad postoje osnovi sumnje da će se pretresanjem pronaći tragovi i predmeti važni za krivični postupak.

Naredba i zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje

(1) Naredbu za pretresanje donosi sud na zahtjev državnog tužioca ili na zahtjev ovlašćenog službenog lica policije koje je dobilo odobrenje državnog tužioca, a izvršava je policija.

(2) Zahtjev za donošenje naredbe podnosi se u pisanoj formi, a izuzetno i usmeno, u skladu sa članom 78 ovog zakonika.(član 76)

Sadržaj zahtjeva za donošenje naredbe za pretresanje

Zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje sadrži:

1) naznačenje podnosioca zahtjeva;

2) naziv suda kojem se zahtjev upućuje;

3) činjenice iz kojih proizilazi vjerovatnoća postojanja razloga za pretresanje iz člana 75 ovog zakonika;

4) ime i prezime, a po potrebi i opis lica koje je potrebno uhvatiti tokom pretresanja stana ili drugih prostorija, odnosno očekivane tragove i opis predmeta koje je potrebno pretresanjem pronaći;

5) određivanje predmeta na kome će se obaviti pretresanje uz navođenje adrese, podataka o vlasniku, odnosno držaocu stvari ili stana ili drugih prostorija i drugih podataka koji su bitni za utvrđivanje identiteta;

6) potpis podnosioca zahtjeva.(Član 77)

Usmeni zahtjev za donošenje naredbe

(1) Usmeni zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje može se podnijeti kad postoji opasnost od odlaganja.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može se saopštiti sudiji za istragu i telefonom, radio vezom ili drugim sredstvom elektronske komunikacije.

(3) Kad je podnesen usmeni zahtjev za donošenje naredbe za pretresanje sudija za istragu će dalji tok razgovora zabilježiti. U slučaju kad se koristi audio ili stenografski zapisnik, u roku od 24 sata, napraviće se njegov prepis čija će se istovjetnost ovjeriti i čuvati sa originalnim zapisnikom. (Član 78)

Naredba za pretresanje

(1) Kad sudija za istragu primi zahtjev za donošenje naredbe, ako se saglasi sa zahtjevom, donijeće odmah naredbu za pretresanje koja sadrži:

- 1) podatke iz člana 77 ovog zakonika;
- 2) da će pretresanje izvršiti policija;
- 3) pouku da se pretresanje vrši u skladu sa članom 80 ovog zakonika;
- 4) potpis sudije i službeni pečat suda.

(2) Ukoliko se sudija za istragu ne saglasi sa zahtjevom za donošenje naredbe za pretresanje, odmah će zatražiti da o zahtjevu odluči vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika. Vijeće je dužno da odluči o zahtjevu u roku od 24 časa. (Član 79)

Pretresanje po naredbi suda

(1) Naredba o pretresanju predaje se prije početka pretresanja licu kod koga će se ili na kome će se pretresanje izvršiti. Prije pretresanja pozvaće se lice na koje se odnosi naredba o pretresanju da dobrovoljno preda lice, odnosno predmete koji se traže. To lice će se poučiti da ima pravo da uzme advokata, odnosno branioca koji može prisustvovati pretresu. Ako lice na koje se odnosi naredba o pretresu zahtijeva prisustvo advokata, odnosno branioca, početak pretresa će se odložiti do njegovog dolaska, a najduže za dva časa.

(2) Pretresanju se može pristupiti i bez prethodne predaje naredbe, kao i bez prethodnog poziva za predaju lica ili stvari i pouke o pravu na branioca, odnosno advokata, ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela, neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi i imovine ili ako se pretresanje ima izvršiti u javnim prostorijama.

(3) Pretresanje se vrši danju od 6 časova do 21 čas. Pretresanje se može vršiti i noću, ako je danju započeto pa nije dovršeno ili ako je to zbog opasnosti od odlaganja izričito naredio sud ili ako postoje razlozi iz člana 83 stav 1 ovog zakonika. (Član 80)

Pravila pretresanja

(1) Držalac stana i drugih prostorija pozvaće se da prisustvuje pretresanju, a ako je on odsutan, pozvaće se njegov zastupnik ili neko od odraslih ukućana ili susjeda.

(2) Zaključane prostorije, namještaj ili druge stvari otvoriće se silom samo ako njihov držalac nije prisutan ili neće dobrovoljno da ih otvori. Prilikom otvaranja izbjegavaće se nepotrebno oštećenje.

(3) Pretresanju stana ili lica prisustvuju dva punoljetna građanina kao svjedoci, osim ako postoje razlozi iz člana 83 stav 4 ovog zakonika. Pretresanje lica vrši lice istog pola, a za svjedoka se uzima lice istog pola. Svjedoci će se prije početka pretresanja upozoriti da paze na tok pretresanja, kao i da imaju pravo da prije potpisivanja zapisnika o pretresanju stave svoje prigovore, ako smatraju da sadržina zapisnika nije tačna.

(4) Kad se pretresaju prostorije državnog organa, privrednog društva ili drugog pravnog lica, pozvaće se njihov rukovodilac da prisustvuje pretresanju.

(5) Pretresanje i pregledi u vojnoj zgradi izvršiće se po odobrenju nadležnog vojnog starješine i uz prisustvo lica koje on odredi.

(6) Ako se pretresanje mora izvršiti na brodu ili vazduhoplovu, naredba o pretresanju će se predati zapovjedniku broda, odnosno vazduhoplova. Zapovjednik broda, odnosno vazduhoplova ili lice koje on odredi prisustvuje pretresanju.

(7) Pretresanje stana i lica treba vršiti obazrivo, uz poštovanje ljudskog dostojanstva i prava na privatnost, bez nepotrebnog remećenja kućnog reda i uznemiravanja građana.

(8) O pretresanju sastaviće se zapisnik, koji potpisuju lice kod koga se ili na kome se pretresanje vrši i lica čije je prisustvo obavezno. Tok pretresanja se može audio ili audiovizuelno snimiti uz obraćanje posebne pažnje na mjesta na kojima su pronađena određena lica i predmeti. Mjesto pretresanja i njegovi pojedini dijelovi, kao i lica, odnosno predmeti pronađeni tokom pretresanja se mogu fotografisati. Audio, odnosno audiovizuelni snimak i fotografije se prilažu zapisniku o pretresanju i mogu služiti kao dokaz.

(9) Prilikom pretresanja privremeno će se oduzeti samo oni predmeti i isprave koji su u vezi sa svrhom pretresanja. U zapisnik će se unijeti i tačno naznačiti predmeti i isprave koji se oduzimaju, što će se unijeti i u potvrdu koja će se odmah izdati licu kome su predmeti, odnosno isprave oduzete. (Član 81)

Oduzimanje drugih predmeta po osnovu naredbe o pretresanju

(1) Ako se prilikom pretresanja stana ili lica nađu predmeti koji nemaju veze sa krivičnim djelom zbog kojeg je pretresanje naređeno, ali koji ukazuju na drugo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, oni će se opisati u zapisniku i privremeno oduzeti, a o oduzimanju će se odmah izdati potvrda.

(2) Ako pretresanju nije prisustvovao nadležni državni tužilac, on će se odmah obavijestiti o pronalasku predmeta iz stava 1 ovog člana, radi pokretanja krivičnog postupka. Ovi predmeti će se odmah vratiti, ako državni tužilac nađe da nema osnova za pokretanje krivičnog postupka, a ne postoji drugi zakonski osnov po kome bi se ti predmeti mogli oduzeti.

(3) Ako se kod pretresanja računara i sličnih uređaja za automatsku obradu podataka oduzmu određeni predmeti, oni će se odmah vratiti svojim korisnicima, ako nijesu potrebni za vođenje postupka. Lični podaci prikupljeni pretresanjem mogu se koristiti samo u svrhu vođenja krivičnog postupka i izbrisati se čim ta svrha prestane. (član 82)

Ulazak u tuđi stan bez naredbe i pretresanje

(1) Ovlašćeni policijski službenik može i bez naredbe suda ući u tuđi stan ili druge prostorije i po potrebi izvršiti pretresanje ako to držalac stana traži ili ako neko zove u pomoć ili ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela ili neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spašavanja ljudi ili imovine ili radi izvršenja odluke o pritvoru ili dovođenju okrivljenog ili drugog lica ili radi lišenja

slobode učinioca krivičnog djela koji je u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana potjernica ili ako se pretresanje ima izvršiti u javnim prostorijama.

(2) Držalac stana, ako je prisutan, ima pravo da na postupak ovlašćenog policijskog službenika iz stava 1 ovog člana iznese primjedbe. Ovlašćeni policijski službenik je dužan da držaoca stana obavijesti o ovom pravu i da njegove primjedbe unese u potvrdu o ulasku u stan, odnosno u zapisnik o pretresanju stana.

(3) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ako je izvršen samo ulazak u tuđi stan ili druge prostorije bez pretresanja, držaocu stana izdaće se potvrda, u kojoj će se naznačiti razlog ulaska u stan, odnosno druge prostorije, kao i primjedbe držaoca. Ako se u tuđem stanu ili drugim prostorijama vrši i pretresanje, postupiće se u skladu sa članom 81 st. 3, 7 i 8 i članom 82 stav 1 ovog zakonika.

(4) Pretresanje se može sprovesti i bez prisustva svjedoka ako bi prisustvo pretresanju izložilo svjedoke riziku od fizičkih povreda ili ako prisustvo svjedoka nije moguće odmah obezbijediti, a postoji opasnost od odlaganja. Razlozi za pretresanje bez prisustva svjedoka moraju se naznačiti u zapisniku.

(5) Ovlašćeni policijski službenik može, bez naredbe za pretresanje i bez prisustva svjedoka, sprovesti pretresanje lica prilikom izvršenja naredbe o prinudnom dovođenju ili prilikom lišenja slobode, ako postoji sumnja da lice posjeduje oružje ili oruđe za napad ili ako postoji sumnja da će lice odbaciti, sakriti ili uništiti predmete koje treba od njega oduzeti kao dokaz u krivičnom postupku.

(6) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, ovlašćeni policijski službenik može, bez naredbe suda i bez prisustva svjedoka, izvršiti pretresanje prevoznih sredstava, putnika, prtljaga i drugih pokretnih stvari, osim stvari iz člana 75 stav 2 ovog zakonika. (član 83)

Pravno nevaljani dokazi

Ako je pretresanje izvršeno suprotno odredbama člana 76, člana 80 stav 1, člana 81 stav 3 i člana 83 ovog zakonika, zapisnici o pretresanju i dokazi pribavljeni pretresanjem ne mogu se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku. (član 84)

2. PRIVREMENO ODUZIMANJE PREDMETA I IMOVINSKE KORISTI

Privremeno oduzimanje predmeta i imovinske koristi

(1) Predmeti koji se po Krivičnom zakoniku imaju oduzeti ili mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku, na predlog državnog tužioca, rješenjem suda će se privremeno oduzeti i predati na čuvanje sudu ili će se na drugi način obezbijediti njihovo čuvanje.

(2) Rješenje o privremenom oduzimanju predmeta sadrži:

1) naziv suda koji donosi rješenje;

2) pravni osnov za privremeno oduzimanje predmeta;

3) označenje i opis predmeta koji će se privremeno oduzeti;

4) ime i prezime lica od kojeg se predmet privremeno oduzima i mjesto na kojem, odnosno u kojem treba privremeno oduzeti određeni predmet.

(3) Lice koje drži predmete iz stava 1 ovog člana dužno je da ih preda. Lice koje odbije da preda predmete može se kazniti novčanom kaznom do 1.000 €, a u slučaju daljeg odbijanja može se zatvoriti. Zatvor traje do predaje predmeta ili do završetka krivičnog postupka, a najduže dva mjeseca. Na isti način postupiće se prema službenom ili odgovornom licu u državnom organu, privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

(4) Odredbe st. 1 i 3 ovog člana odnose se i na podatke koji se čuvaju u uređajima za automatsku, odnosno elektronsku obradu podataka i medije u kojima se ti podaci čuvaju, koji se na zahtjev suda moraju predati u čitljivom i razumljivom obliku. Sud i drugi organi pridržavaće se propisa o čuvanju tajnosti podataka.

(5) Privremenom oduzimanju ne podliježu:

1) spisi i druge isprave državnih organa čije bi objavljivanje povrijedilo obavezu čuvanja tajnih podataka u smislu propisa kojima se uređuje tajnost podataka, dok nadležni organ ne odluči drukčije;

2) pisma okrivljenog braniocu ili licima iz člana 109 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakonika, osim ako ih okrivljeni dobrovoljno preda;

3) zapisi, izvodi iz registra i slične isprave koje se nalaze kod lica iz člana 108 tačka 3 ovog zakonika, a koje su ona sačinila o činjenicama koje su saznali od okrivljenog u obavljanju svog zanimanja, čijim objavljivanjem bi bila povrijeđena dužnost čuvanja profesionalne tajne.

(6) Zabrana iz stava 5 tačka 2 ovog člana ne primjenjuje se u odnosu na branioca ili lice oslobođeno obaveze svjedočenja u skladu sa članom 109 stav 1 ovog zakonika, ako postoji osnovana sumnja da su pomagali okrivljenom u izvršenju krivičnog djela ili su mu pružili pomoć poslije izvršenog krivičnog djela ili su postupili kao prikrivači.

(7) Rješenje iz stava 3 ovog člana donosi u toku istrage sudija za istragu, a nakon podizanja optužnice predsjednik vijeća.

(8) O žalbi protiv rješenja iz st. 2 i 3 ovog člana odlučuje vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika. Žalba protiv rješenja o zatvoru ne zadržava izvršenje.

(9) Ovlašćeni policijski službenik može oduzeti predmete iz stava 1 ovog člana kad postupa u skladu sa čl. 257 i 263 ovog zakonika ili kad izvršava odluku suda.

(10) Prilikom oduzimanja predmeta naznačiće se gdje su pronađeni i opisaće se, a po potrebi će se i na drugi način obezbijediti utvrđivanje njihove istovjetnosti. Za oduzete predmete izdaće se potvrda.

(11) Mjere iz stava 3 ovog člana ne mogu se primijeniti prema osumnjičenom, odnosno okrivljenom ili licima koja su oslobođena dužnosti svjedočenja.

(12) Na privremeno oduzimanje imovinske koristi primjenjuje se odredba člana 481 ovog zakonika. (član 93)

Trajanje privremenog oduzimanja predmeta, imovinske koristi i imovine

(1) Privremeno oduzimanje predmeta, imovinske koristi ili imovine može trajati najduže dok vijeće iz člana 24 stav 7 ovog zakonika ne odluči o zahtjevu državnog tužioca iz člana 486 ovog zakonika.

(2) Ako je privremeno oduzimanje iz stava 1 ovog člana određeno u izviđaju, ukinuće se po službenoj dužnosti ako istraga ne započne u roku od šest mjeseci od dana donošenja rješenja o privremenom oduzimanju.

(3) Prije isteka vremena iz st. 1 i 2 ovog člana, rješenje o privremenom oduzimanju predmeta, imovinske koristi ili imovine sud može ukinuti po službenoj dužnosti ili na zahtjev državnog tužioca ili zainteresovanog lica, ako se pokaže da nije potrebna ili opravdana s obzirom na težinu krivičnog djela, imovinske prilike lica na koje se odnosi ili prilike lica koje je po zakonu ono dužno da izdržava i okolnosti slučaja koje pokazuju da oduzimanje predmeta, imovinske koristi ili imovine neće biti onemogućeno ili znatno otežano do završetka krivičnog postupka.(član 94)

Izvršenje rješenja o privremenom oduzimanju predmeta, imovinske koristi ili imovine

(1) Rješenje o privremenom oduzimanju predmeta, imovinske koristi ili imovine izvršava sud nadležan za sprovođenje izvršenja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršni postupak.

(2) Za sporove koji nastanu povodom izvršenja nadležan je sud iz stava 1 ovog člana.

(3) Danom otvaranja stečajnog postupka prema pravnom licu kod koga se nalaze predmeti, imovinska korist ili imovina koji su privremeno oduzeti stiču se uslovi za podnošenje izlučne tužbe u pogledu tih predmeta, imovinske koristi ili imovine, kao o dospjelim iznosima.(član 95)

Privremeno upravljanje imovinom i sredstvima

Imovinom i sredstvima koji su privremeno oduzeti upravlja nadležni državni organ, u skladu sa zakonom kojim je uređeno staranje o privremeno i trajno oduzetoj imovini.(član 96)

Vraćanje privremeno oduzetih predmeta i imovinske koristi

Predmeti i imovinska korist koji su u toku krivičnog postupka privremeno oduzeti vратиće se vlasniku, odnosno držaocu, ako postupak bude obustavljen ili ako bude donijeta pravosnažna oslobađajuća presuda ili presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe, a ne postoje razlozi za njihovo oduzimanje iz člana 477 ovog zakonika. Predmeti i imovinska korist će se vratiti vlasniku, odnosno držaocu i prije okončanja krivičnog postupka, ako prestanu razlozi za njihovo oduzimanje.(član 97)

Ovlašćenja i radnje policije u izviđaju

(1) Ako postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, policija je dužna da obavijesti državnog tužioca i samoinicijativno ili po zahtjevu državnog tužioca preduzme potrebne mjere da se pronađe učinilac krivičnog djela, da se učinilac ili saučesnik ne sakrije ili ne pobjegne, da se otkriju i obezbijede tragovi krivičnog djela i predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz, kao i da prikupi sva obavještenja koja bi mogla biti od koristi za uspješno vođenje krivičnog postupka.

(2) U cilju ispunjenja dužnosti iz stava 1 ovog člana, policija može da traži obavještenja od građana, primijeni poligrafsko testiranje, izvrši analiziranje glasa, izvrši antiteroristički pregled, ograniči kretanje odnosno pristup određenih lica na određenom prostoru za potrebno vrijeme, javno raspiše nagradu u cilju prikupljanja obavještenja, izvrši potreban pregled prevoznih sredstava, putnika i prtljaga, preduzme potrebne mjere u cilju pronalazjenja lica, preduzme potrebne mjere u vezi sa utvrđivanjem identiteta lica i istovjetnosti predmeta, uzme uzorak za DNK analizu, raspiše potragu za licima i stvarima za kojima se traga, pregleda određene objekte i prostorije državnih organa, privrednih društava, drugih pravnih lica i

preduzetnika u prisustvu odgovornog lica, ostvari uvid u njihovu dokumentaciju i po potrebi je oduzme, kao i da preduzme i druge potrebne radnje i mjere u skladu sa ovim zakonikom.

O činjenicama i okolnostima koje su utvrđene prilikom preduzimanja pojedinih radnji, a mogu biti od interesa za krivični postupak, kao i o predmetima koji su pronađeni ili oduzeti sastaviće se zapisnik ili službena zabilješka. Izvršenje pojedinih radnji iz ovog stava policija može da zabilježi i uređajem za audio ili audiovizuelno snimanje i ovi snimci se prilažu zapisniku, odnosno službenoj zabilješci. (član 257)

7. Zakon o unutrašnjim poslovima ("Službeni list Crne Gore", br. 087/18 od 31.12.2018) propisuje:

Policijski poslovi, u smislu ovog zakona, su: 1) zaštita bezbjednosti građana i Ustavom utvrđenih sloboda i prava; 2) zaštita imovine; 3) sprječavanje vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja; 4) pronalaženje učinilaca krivičnih djela i prekršaja i njihovo dovođenje nadležnim organima; 12) drugi poslovi propisani zakonom. (član 10)

Ukoliko policijski službenik prilikom pregleda lica i predmeta utvrdi da postoje okolnosti zbog kojih je potrebno izvršiti pretres, izvršiće pretres, u skladu sa zakonom. (Član 56d)

8. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova ("Službeni list Crne Gore", br. 066/15 od 26.11.2015) propisuje:

„Ovim pravilnikom propisuje se bliži način obavljanja određenih policijskih poslova i primjena ovlašćenja u obavljanju tih poslova. (član 1) Policijski službenik vrši poslove i primjenjuje policijska ovlašćenja u skladu sa uslovima propisanim zakonom. (član 2) Policijski službenik, prije primjene svakog konkretnog ovlašćenja, procjenjuje da li su ispunjeni uslovi iz člana 2 ovog pravilnika. (član 3) Policijski službenik primjenjuje ovlašćenja samo u svrhe za koje su namijenjena. Ukoliko zakonom nije propisano vrijeme trajanja primjene ovlašćenja, ovlašćenje može trajati samo onoliko koliko je potrebno da se ostvari cilj zbog kojeg je primijenjeno. (član 4) U obavljanju policijskih poslova policijski službenik je dužan da štiti živote građana i dostojanstvo ličnosti i može da primijeni samo one mjere kojima se sa najmanje štetnih posljedica obezbjeđuje obavljanje policijskih poslova. (član 5) Policijski službenik je dužan da u vršenju policijskih poslova postupa obazrivo prema građanima, vodeći računa da ne povrijedi dostojanstvo ličnosti i da ih ne izlaže nepotrebnom uznemiravanju ili obavezama.

U vršenju policijskih poslova, policijski službenik se obraća građanima na jasan i razumljiv način i saopštava im razloge zbog kojih im se obraća. (član 6)

U vršenju policijskih poslova, policijski službenik saraduje sa građanima, državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave, privrednim društvima i drugim pravnim lica, nevladinim organizacijama i drugim subjektima. (član 7)

9. Kodeks policijske etike ("Sl. list CG" br.46/13) propisuje:

„Policijski službenik u obavljanju policijskih poslova postupa u skladu sa načelima utvrđenim Ustavom Crne Gore, potvrđenim međunarodnim ugovorom, zakonom i ovim kodeksom. (član 1)

Cilj ovog kodeksa je očuvanje, afirmacija i unapređenje dostojanstva i ugleda policijskih službenika i jačanje povjerenja građana u rad Uprave policije (u daljem tekstu: Policija). (član 2)

U vršenju policijskih poslova i primjeni ovlašćenja policijski službenik dužan je da poštuje dostojanstvo, ugled i čast svakog lica prema kojem primjenjuje ovlašćenja. (član 4).

Policijski službenik je dužan da policijske poslove vrši na način da ne umanjí svoj ugled i ugled Policije u cjelini, poštuje dobre običaje i slijedi etička načela u dosljednom sprovođenju zakona.

U komunikaciji sa građanima, državnim organima, nevladinim organizacijama i drugim institucijama, policijski službenik je principijelan, dosljedan, odlučan, istrajan, pravedan, stručan, pristojan i korektan. (član 6)

Polijski službenik je dužan da, na način i pod uslovima utvrđenim zakonom, preduzme nužne radnje za zaštitu života ljudi i kad mu je u vršenju tih poslova ugrožen život.

Polijski službenik je dužan da i kad nije na dužnosti, samoinicijativno pruža pomoć svakom licu koje se nalazi u opasnosti, sprečava ili suzbija radnje koje mogu da naruše javni red i mir ili da ugroze život ljudi, teritorijalni integritet i imovinu države i Ustavom utvrđen poredak. (član 7)

10. Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda ("Službeni list CG" broj 42/2011 i 32/2014) propisuje:

" Postupak ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda pokreće se povodom pritužbe ili po sopstvenoj inicijativi." (član 28 stav 1)

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda."(član 41)

V Zaključna ocjena

11. Na osnovu utvrđenih činjenica, uvida u dokumentaciju, Zaštitnik nije mogao da utvrdi da su postupanjem policijskih službenika CB Bar, povrijeđena prava podnosiocu pritužbe X.Y.

12. Naime, policijski službenici CB Bar su dana 13.10.2020. godine, izvršili pretres stana podnosioca pritužbe, bez naredbe Suda, po nalogu VDT-a i privremeno oduzeli stvari i predmete, za koje postoji osnovana sumnja, da je imenovani koristio u izvršenju krivičnog djela „Silovanje“ iz člana 204. KZCG, na štetu građanke iz Bara.

13. Pretres prostorija i stana izvršen je saglasno odredbi člana 83. stav 1 Zakonika o krivičnom postupku Crne Gore kojim je propisano: "da ovlašćeni policijski službenik može i bez naredbe suda ući u tuđi stan ili druge prostorije i po potrebi izvršiti pretresanje, ako to držalac stana traži ili ako je to neophodno radi sprječavanja vršenja krivičnog djela ili neposrednog hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi izvršenja odluke o pritvoru ili dovođenju okrivljenog ili drugog lica ili radi lišenja slobode učinioca krivičnog djela, koji je u bjekstvu ili lica za kojim je raspisana potjernica ili ako se pretresanje ima izvršiti u javnim prostorijama", odnosno saglasno članu 83. stav 5 istoga zakona, kojim je propisano: " Ovlašćeni policijski službenik može, bez naredbe za pretresanje i bez prisustva svjedoka, sprovesti pretresanje lica prilikom izvršenja naredbe o prinudnom dovođenju ili prilikom lišenja slobode, ako postoji sumnja da lice posjeduje oružje ili oruđe za napad ili ako postoji sumnja da će lice odbaciti, sakriti ili uništiti predmete koje treba od njega oduzeti kao dokaz u krivičnom postupku".

14. Iz navedenog proizilazi, da je pretres stana izvršenu skladu sa Zakonom, a u legitimnom cilju pronalaska tragova i predmeta važnih za krivično gonjenje protiv okrivljenog zbog krivičnog djela „Silovanje“ iz člana 204 KZCG.

Nadalje, policijski službenici su nakon pretresa sačinili potvrdu o privremeno oduzetim predmetima, koju je podnosilac pritužbe potpisao i koja ne sadrži stvari - novac u iznosu od 450 eura i telefonski imenik na spisku oduzetih stvari, te stoga Zaštitnik navedene tvrdnje podnosioca pritužbe, ne može prihvatiti kao utemeljene.

15. Što se tiče dijela pritužbe, koja se odnosi na povraćaj privremeno oduzetih stvari, Zaštitnik ukazuje, da saglasno članu 97. Zakonika o krivičnom postupku Crne Gore, predmeti i imovinska korist koji su u toku krivičnog postupka privremeno oduzeti vratiće se vlasniku, odnosno držaocu, ako postupak bude obustavljen ili ako bude donijeta pravosnažna oslobađajuća presuda ili presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe, a ne postoje razlozi za njihovo oduzimanje.

16. Budući da je krivični postupak u toku i predmetne stvari se nalaze kod postupajućeg VDT u Podgorici, kao predmeti koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje krivičnog dela – instrumenta sceleris (sredstva zločina)² i potencijalno će kao dokazi biti iskorišćeni u krivičnom postupku, koji se vodi protiv podnosioca pritužbe, a imajući u vidu, da u skladu sa Ustavom Crne Gore pravosudni organi su samostalni i nezavisni, Zaštitnik za sada nema osnova za dalje postupanje, po osnovu tog navoda u predmetnoj pritužbi.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Zdenka Perović

Dostaviti:

- Podnosiocu pritužbe
- Upravi policije
- Upravi policije-CB Bar

---

²Više detalja na: <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0350-8501/2016/0350-85011672071J.pdf>.